

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЗМІН

МАТЕРІАЛИ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції

*(м. Полтава (Україна) – м. Валенсія (Іспанія),
11–15 вересня 2023 року)*

**Полтава
2024**

**Полтавський університет економіки і торгівлі
(м. Полтава, Україна)**
Universitat Politècnica de València (м. Валенсія, Іспанія)

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЗМІН

МАТЕРІАЛИ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції

*(м. Полтава (Україна) – м. Валенсія (Іспанія),
11–15 вересня 2023 року)*

*За загальною редакцією
д-ра екон. наук, професора Т. А. Костишиної,
канд. екон. наук, доцента Л. В. Степанової*

**Полтава
ПУЕТ
2024**

УДК 331.1:316.77:004.9(082)
Р64

*Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу Полтавського університету
економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО*

Редакційна колегія:

Т. А. Костишина, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Полтавського університету економіки і торгівлі;

Л. В. Степанова, канд. екон. наук, доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Полтавського університету економіки і торгівлі.

Р64 **Розвиток** соціально-трудових відносин та міжкультурної комунікації в умовах змін : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава (Україна) – м. Валенсія (Іспанія), 11–15 вересня 2023 року) / за заг. ред. Т. А. Костишиної, Л. В. Степанової. – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 114 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр. та англ. мовами.

ISBN 978-966-184-460-4

У збірнику подано матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції, яка відбулася у Полтавському університеті економіки і торгівлі (м. Полтава, Україна) – Universitat Politècnica de València (м. Валенсія, Іспанія). Конференцію проведено в межах науково-дослідної роботи «Ефективність інвестицій в людський капітал на підприємствах в сучасних умовах» (держ. реєстр. номер 0112U001077). Для науковців, викладачів, студентів закладів вищої освіти, усіх, хто цікавиться питаннями теорії та практики розвитку соціально-трудових відносин.

УДК 331.1:316.77:004.9(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ISBN 978-966-184-460-4

© Полтавський університет
економіки і торгівлі, 2024

СПІВОРГАНІЗАТОРИ

Batumi Shota Rustaveli State University (Грузія)

ISMA University of Applied Sciences (Латвія)

Academy of Economic Studies (Республіка Молдова)

Національний інститут економічних досліджень
(Республіка Молдова)

Universitat Politècnica de València (Іспанія)

Батумський учбовий університет навігації (Грузія)

Національний інститут економічних досліджень (Грузія)

Академія бізнесу Грузії (Грузія)

Міжнародний Науковий, Освітній та Учбовий Центр
(Естонія)

ЗМІСТ

Polyakova O.

Intercultural communication and engineering education through virtual exchanges 7

Дергаль В., Філенко Н., Полякова-Нестеренко О.

Мистецтво як інструмент міжкультурної комунікації в умовах змін 10

Босецька Н. Г.

Сучасні тенденції підготовки персоналу для ресторанної галузі 12

Древаль Ю. Д.

Гендерний аспект соціальної політики в нормативних документах міжнародної організації праці 14

Дробин Л. В., Карпенко Ю. В.

Проблеми формування ефективної системи управління персоналом в умовах ризиків 20

Кандиба О. П.

Особливості соціально-трудових відносин в діяльності банків в умовах змін 25

Костишина Т. А., Костишина А. І., Раунов Р. Б.

Інструменти соціальної політики в сфері удосконалення соціально-трудових відносин в умовах військового стану 28

Костишина Т. А., Ротенберг О. В.

Проблеми забезпечення зайнятості в умовах змін ринку праці 33

Кочума І. Ю.

SMART-туризм як складова цифрової економіки 36

Круговий І.

Особливості трудових відносин в період військового стану 38

Ніколаєнко Є. А., Рекотова В. І. Діджиталізація бізнес-процесів як ефективність діяльності компанії	41
Панченко С. А. Паломництво і релігійний туризм у контексті соціальних інститутів в кризових умовах під час війни	44
Пасєка С. Р., Пісецька Т. В. Туризм як фактор формування міжкультурної комунікації	49
Перегуда Ю. Аспекти міжнародної діяльності закладів вищої освіти в сучасних умовах	52
Подрезов Д. О., Клименко В. І. Інноваційні підходи до прогнозування економічного зростання з використанням методів машинного навчання в економіці	55
Рудич Л. В., Котелевець С. С. Розвиток соціального підприємництва в умовах змін	57
Смірнова Г. Програма «Доступні ліки» як механізм протидії актуальній стадії війни для цивільного населення	59
Степанова Л. В., Ткаченко А. А. Структура й роль особистісного потенціалу працівників підприємства для забезпечення конкурентоспроможності	63
Страшко В. Сучасні аспекти зарубіжного досвіду формування конкурентоспроможності робочої сили	66
Сюта С. Б., Ланчук Я. С. Актуальний стан та шляхи підвищення ефективності децентралізаційних процесів в Україні	70
Тужилкіна О. В., Андрієнко А. Теоретичні концепції та методологічний базис управління якістю трудових ресурсів	74

3. Сало Я. В., Павличенко А. О. Вплив мотивації праці на якість трудового життя працівників. Економіка та суспільство. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/321/307>.
4. Лісогор Л. С. Якість трудового життя: чинники впливу та напрями покращення. Демографія та соціальна економіка. 2012. № 2 (18). С. 43–52.

ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ У СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

О. В. Яріш,

канд. екон. наук, доцент;

М. І. Волков,

здобувач ступеня доктор філософії

зі спеціальності 051 Економіка

Полтавський університет

економіки і торгівлі, м. Полтава

Стратегія підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств – це комплекс дій та заходів націлений на забезпечення підвищення інтересу інвесторів до даного підприємства. Ця стратегія може включати в себе різноманітні підходи і заходи, які допомагають збільшити привабливість підприємства для потенційних інвесторів. До такої стратегії входить: демонстрація фінансової стійкості, підвищення якості продукції, введення нових ринків або залучення нових клієнтів, управління інвестиційними ризиками в підприємство, залучення нових інвесторів. Та окремо потрібно зауважити такий пункт, як інновації, а саме впровадження сучасних цифрових технологій. За даними Gartner 87 % CEO вважають цифрову трансформацію пріоритетною задачею [1].

Одним з прикладів цифрових інновацій в аграрному секторі є Датська компанія FARMDROID. Ця компанія пропонує рішення щодо роботизації діджиталізації та підвищенню екологічності процесів розсадки та догляду за рослинами, робот FD20, який один ефективно працює на площі в 20 гектарів використовуючи

сонячну енергію[2]. За даними опитування клієнтів такий робот підвищує прибуток оброблюваної площі на 40 % [2], залежно від країни та вирощуваної культури цифра може варіюватися до 19 % [3]. Це здобувається шляхом зменшення витрат на оплату праці та пального, також завдяки тому, що робот важить 900 кілограм зменшується ущільненість і пошкодження ґрунту (в місцях де механічно прополнювалися культури). Зважаючи на все вищеперераховане строк окупності такого дрону менше року.

Також прикладом інноваційної технології є штучний інтелект (ШІ). За останні кілька років ця технологія здобула, як популярність та використання на підприємствах абсолютно різних спеціалізацій. ШІ веде переговори для укладання мільярдних угод для таких компаній як Maersk, Walmart, Wesco [4]. Слід зауважити здобутки штучного інтелекту в проектуванні і розробці графічних процесорів компанії NVIDIA[5], як зазначають фахівці ШІ вирішує задачі проектування нових чипів швидше і якісніше ніж з використанням людського інтелекту.

Технологія компанії AMAZON камер зі штучним інтелектом RFID забезпечила функціонування магазину AMAZON GO де немає кас та, майже, немає обслуговуючого персоналу[6]. Головна мета камер – визначити, які позиції користуються найбільшим попитом, які товари покупці найчастіше повертають на полиці та інше. Крім того, камери Amazon Go розпізнають обличчя, визначають зріст, вагу, колір шкіри та інші фізичні характеристики клієнтів. Згодом ШІ, підключений до системи відеозйомки, на основі всіх отриманих даних не тільки визначає найбільш популярні товари у конкретних груп споживачів, але і пропонує варіанти зміни цінової політики. Всю цю роботу автоматизовано виконує комп'ютер без участі людини.

Українські компанії також не втрачають можливості інтегрувати новітні технології в різних галузях. Згідно зі статистикою [8], оплата праці складського персоналу близько 65 % від загальних операційних витрат. До того ж така робота потребує великої швидкості та значних фізичних навантажень. Тому в 2020 році великий поштовий оператор Нова Пошта почав використовувати роботів на своїх логістичних комплексах у Львові.

Компанія закупила роботизовані візки у українського розробника SB Robotics [7].

Kernel – один з лідерів в Українському АПК у залученні новітніх технологій. IT-команди компанії об'єднали в інноваційну екосистему DigitalAgriBusiness. За лічені секунди з будь-якої точки світу можна зайти на кожне поле, побачити всі звіти і аналітику, відео- і фотоматеріали. Автоматизація відбувається не тільки на агропідприємствах, але й на заводах, терміналах і елеваторах компанії. Всі IT-системи інтегровані між собою і в режимі реального часу обмінюються інформацією [9].

Сьогодні важко знайти галузь, де не задіяно штучний інтелект. Подекуди одні новітні технології створюють інші. Впровадження нових сучасних, більш досконалих технологій напряму впливає на інвестиційну привабливість. Цифрові технології забезпечують зменшення витрат, раціональне використання ресурсів та виробничих потужностей, точний облік, підвищення якості продукції, прискорення розвитку ринку. Все перелічене є одними з ключових факторів реалізації стратегії підвищення інвестиційної привабливості не тільки підприємств і країн також.

Список використаних джерел

1. COVID-19 Accelerates Digital Strategy Initiatives [Електронний ресурс]. – 2020. URL: <https://www.gartner.com/smarterwithgartner/covid-19-accelerates-digital-strategy-initiatives>.
2. Ag-tech from OPICO: Seeding and weeding FarmDroid in the field [Електронний ресурс]. – 2022. URL: <https://www.farmdroid.co.uk/news/ag-tech-from-opico-seeding-and-weeding-farmdroid-in-the-field/>
3. FarmDroid [Електронний ресурс]. – 2021. URL: <https://theindexproject.org/community/farmdroid>.
4. Як міжнародні корпорації використовують штучний інтелект [Електронний ресурс]. – 2023. URL: <https://thepage.ua/ua/it/mizhnarodni-korporaciyi-vse-chastishe-vikoristovuyut-shtuchnij-intelekt>.
5. Як III допомагає розроблювати процесори [Електронний ресурс]. URL: https://habr.com/ru/companies/ru_mts/articles/741364/.
6. Роботи атакують: як використовують штучний інтелект в рітейлі [Електронний ресурс]. – 2019. URL: <https://rau.ua/dosvid/innovacii/ykusstvennyj-yntellekt-v-rytejle>.

7. Робота без помилок: приклади роботизації складів у світі та Україні [Електронний ресурс]. – 2021. URL: <https://wareteka.com.ua/uk/blog/prikladi-robotizacii-skladiv-u-sviti-ta-ukrayini/>.
8. Warehouse Labor Performance: And the Winner is...Everyone [Електронний ресурс]. URL: <https://www.inboundlogistics.com/articles/warehouse-labor-performance-and-the-winner-iseveryone/>.
9. Топ-25 лідерів діджиталізації [Електронний ресурс]. – 2021. URL: <https://www.dsnews.ua/ukr/reitingi/top-25-liderov-didzhitalizacii-26042021-423158>.

РОЗВИТОК РИНКІВ КАПІТАЛУ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

О. В. Яріш,

канд. екон. наук, доцент;

І. О. Погорілко,

здобувач ступеня магістр зі спеціальності

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Полтавський університет

економіки і торгівлі, м. Полтава

Фінансова безпека країни є ключовою якісною характеристикою економічної системи, що визначає її спроможність забезпечувати сталі умови функціонування та ресурси.

На основі експертного ранжування актуалізованих для воєнного часу викликів і загроз фінансовій безпеці за рівнем впливу та ймовірністю їх настання, здійсненого за результатами експертного опитування профільних експертів, підготовленому Національним інститутом стратегічних досліджень (НІСД) встановлено, що у 2023 році:

– до найбільш ризикової – червоної – зони потрапили 3 з 8 індикаторів фінансової безпеки (високий рівень дефіциту державного бюджету; значні втрати податкових та митних надходжень державного та місцевих бюджетів; зростання обсягів державного боргу та видатків на його обслуговування);

– до групи найчутливіших до руйнівних наслідків війни експерти віднесли – погіршення фінансової стійкості пенсійної системи, недофінансування окремих статей видатків бюджету внаслідок обмеженості фінансових можливостей держави;